

Miika Sahamies

3.10.2024

Dnro 001/81/2024

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Sivistys- ja tiedejaosto
stiina.hyrri@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönnä 1.10.2024

HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lausunnon pääkohdat:

- Jokaisella suomalaisella tulee olla vähintään toisen asteen tutkinto. Tämä edellyttää riittäviä koulutusresursseja sekä panostuksia oppimisen tukeen.
- Työelämän tarpeisiin vastaaminen edellyttää mahdollisuuksia työuran aikaiseen osaamisen kehittämiseen. Nyt kokonaisnäkemys jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista puuttuu.

Koulutustason nostamisen ja työllisyyden lisäämisen tulee olla jatkossakin keskeisimpiä tavoitteita Suomessa. Tämä edellyttää, että jokaisella suomalaisella on vähintään toisen asteen tutkinto, mikä takaa tulevaisuudessakin parhaat lähtökohdat työhön ja/tai jatko-opintoihin ja on näin ollen välttämätön edellytys myös kansalliselle koulutustason nostolle.

Talousarvioesityksessä ammatilliseen koulutukseen kohdistettujen leikkausten kohdalla on perustellusti pyritty välttämään niiden kohdentumista nuorille, ensimmäistä peruskoulun jälkeistä tutkintoaan suorittaville nuorille. Heidän koulutuspolkujaan on tärkeää tukea.

Samaan aikaan hallituksen päätökset kuitenkin vaarantavat toisen, yhtä keskeisen tavoitteen: työllisyyden lisäämisen. Työuran aikaisen osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista on leikattu eri yhteyksissä. Esimerkiksi aikuiskoulutustuen lakkauttaminen, maksujen korotukset eri koulutusasteilla sekä nyt aikuisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksien kaventaminen ovat kaikki osia samasta kokonaisuudesta.

Valitettavasti kokonaisnäkemys osaavan työvoiman varmistamisesta jatkuvan oppimisen kautta vaikuttaa toistaiseksi uupuvan. Työelämän muuttuminen ja osaamisen vanhentuminen edellyttävät, että myös tähän kiinnitetään huomiota työllisyystavoitteisiin vastaamiseksi.

Akava ry:n puolesta

Miika Sahamies
johtava asiantuntija